

De rijke dwaas
(Lucas 12:13 t/m 21)

13 En iemand uit de menigte zei tegen Hem: Meester, zeg tegen mijn broer dat hij de erfenis met mij moet delen.

Iemand uit de schare wilde dat Jezus zijn gezag zou gaan aanwenden voor persoonlijke doeleinden; het gaat om een erfenis kwestie.

14 Maar Hij zei tegen hem: Mens, wie heeft Mij tot rechter of verdeler van een erfenis over u aangesteld?

Jezus wijst zijn verzoek krachtig van de hand en noemt hem "mens". Zo van: "mens, wat vraag je nu van Mij". Ik ben niet als rechter of als scheidsman – een verdeler van een erfenis – over u aangesteld!

15 En Hij zei tegen hen: Kijk uit en wees op uw hoede voor de hebzucht. Immers, al heeft iemand overvloed, zijn leven behoort niet tot zijn bezit.

De vermaning van Jezus luidt hier: ziet toe, dat gij u wacht voor alle hebzucht.

Nu staat er in de bijbel: "De Heere maakt arm en maakt rijk" (1 Samuël 2:7).

Dus iemand kan door de leiding van de Heere in zijn leven rijk worden zonder dat hij hebzuchtig is.

Job was een rijk man in zijn tijd. Maar hij was ook los van zijn bezit. Toen hij in korte tijd al zijn bezit en al zijn kinderen door rampen verloor zei hij: "De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de naam des Heren zij geloofd."

Na zijn beproeving werd hij 2x zo rijk als daarvoor: 14.000 schapen, 6000 kamelen, 1000 span runderen en 1000 ezellen is

niet niks. En hij beschikte over een zeer grote slavenstoet om Job NV te runnen.

Maar voor hebzucht moeten wij ons dus wachten; alle hebzucht dus er bestaan verschillende soorten van hebzucht.

We gaan verder met vers 16, de gelijkenis van de rijke dwaas:

16 En Hij zei tot hen een gelijkenis en sprak: Het land van een rijke man had veel opgebracht.

Hij had goede jaren achter de rug en zijn land had veel opgebracht. En toen ging hij bij zichzelf overleggen en wat zei hij toen: tegen zichzelf:

17 En hij overlegde bij zichzelf en zei: Wat zal ik doen? Want ik heb geen ruimte om mijn vruchten op te slaan.

18 En hij zei: Dit zal ik doen: ik zal mijn schuren afbreken en grotere bouwen en ik zal daarin al mijn koren en al mijn goederen opslaan.

19 En ik zal tegen mijn ziel zeggen: Ziel, u hebt veel goederen liggen voor veel jaren. Neem rust, eet, drink en wees vrolijk..

20 Maar God zei tegen hem: Dwaas! In deze nacht zal men uw ziel van u opeisen; en wat u gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn?

21 Zo is het met hem die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.

Zó vergaat het hem, die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.

1. De man, die God hier een "dwaas" noemt, lijkt helemaal niet zo dwaas. Hij heeft een helder verstand; hij kan goed rekenen, hij houdt rekening met

de toekomst; hij verkwaast zijn geld niet; hij behartigt zijn zaken zorgvuldig.

2. Toch spreekt God deze man aan met: "Gij dwaas" Dat klinkt onheilspellend!
3. Hij is toch niet dwaas omdat hij rijk is.
Nee, want die overvloedige oogst heeft hij niet aan zichzelf maar aan God te danken. Zelf kon hij geen graankorrel laten groeien!
4. Dan zou hij de Heer gedankt hebben voor al de zegeningen, die hij ontvangen had en dan zou hij ook zijn medemens niet vergeten zijn.
5. Maar ... in zijn overleggingen komt God niet voor, en ook zijn naaste niet. Hij gaat plannen maken zonder ook maar één ogenblik aan God te denken.
6. Hij denkt alleen maar aan zichzelf. Hij waant zich eigenaar van al Gods goederen, waarover hij meent naar eigen goeddunken te kunnen beschikken.
7. Daarom overlegt hij niet met God, maar alleen met zichzelf.

Nu mag u gaan tellen, hoeveel keer in de verzen 17 t/m 19 het woordje "ik" voor komt (het juiste antwoord is 6x).

En nu mag u gaan tellen, hoeveel keer in de verzen 17 t/m 19 het woordje "mijn" voorkomt (het juiste antwoord is 5x)

Hij had grote toekomstplannen: zijn schuren afbreken en grotere bouwen om daarin al zijn koren en al zijn goederen te bergen. En toen ging hij tot zijn ziel zeggen (maar zijn ziel was niet zijn bezit): "Ziel, gij hebt vele goederen liggen, opgetast voor vele jaren". Hij had het zoegezegd voor elkaar; schuren vol bezit opgetast voor vele jaren.

En dan die woorden, die hij daarna sprak:

- Houd rust.
- Eet en drink
- En wees vrolijk.

Mag je dan niet genieten van de goede dingen van het leven?? Ja, maar hij was een egoïst. Het draaide bij hem om zijn lichaam en hij verwaarloosde zijn ziel.

En toen ging God spreken tot hem en dat lezen we in vers 20:

20 Maar God zei tegen hem: Dwaas! In deze nacht zal men uw ziel van u opeisen; en wat u gereedgemaakt hebt, voor wie zal het zijn?

21 Zo is het met hem die voor zichzelf schatten verzamelt en niet rijk is in God.

Hij verzamelde dus schatten voor zichzelf en was niet rijk in God.

Jezus zei in Math. 6:19 t/m 21:

19 Verzamel geen schatten voor u op de aarde, waar mot en roest ze verderven, en waar dieven inbreken en stelen;

20 maar verzamel schatten voor u in de hemel, waar geen mot of roest ze verderft, en waar dieven niet inbreken of stelen;

21 want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn

Kort gezegd: verzamel geen schatten op aarde maar verzamel schatten in de hemel.

En in vers 33:

Maar zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u erbij gegeven worden.

En nu gaan we lezen in 1 Timoteüs 6:6 en verder:

6 Maar de godsvrucht is inderdaad een bron van grote winst, vergezeld van tevredenheid.

Het dienen, het vrezen en het zoeken van God brengt niet alleen winst in uw en mijn leven maar is een bron van grote winst.

7 Want wij hebben niets de wereld ingedragen, het is duidelijk dat wij ook niets daaruit kunnen wegdragen.

Dat is duidelijke taal: we hebben niets meegebracht toen wij geboren werden en we kunnen niets meenemen als wij sterven.

Je kunt geen enkele euro meenemen, geen huis, geen kleren, geen auto, geen garderobe, helemaal niets.

Maar wat hebben wij voor rijkdom in onze ziel verworven, want dat nemen we wel mee.

En dan vers 8: *Als wij echter voedsel en kleding hebben, zullen wij daarmee tevreden zijn.*

Tevreden is tevreden. En waarmee in dit geval? Met voedsel en kleding.

Christelijke tevredenheid sluit het verbeteren van je bestaan echter niet uit. Maar wie gaat jagen naar rijkdom, valt in verzoeking zoals vers 9 zegt:

9 Maar wie rijk willen worden, vallen in verzoeking en in een strik en in veel dwaze

en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang.

Voorbeelden van hebzuchtige mensen treffen we aan in het oude testament. Ik noem twee voorbeelden:

Eerst Achan: Ondanks het duidelijke bevel van de Heer om alles uit Jericho met de ban te slaan, vergreep hij zich aan het gebannene.

Hij stortte daarmee niet alleen zichzelf en zijn familie in het ongeluk; hij was daarmee ook schuldig aan de nederlaag die Israël leed bij Ai.

Kenmerkend zijn de woorden van zijn belijdenis als het kwaad uitgekomen is:

" Want ik zag onder de buit een mooie kostbare Babylonische mantel, twee honderd sikkels zilver, en een goudstaaf met een gewicht van vijftig sikkels. Ik begeerde ze en nam ze mee ." (Joz.7:21a).

Laten we niet menen dat wij van nature beter zijn dan deze ongelukkige man uit lang vervlogen tijden. Ook in ons hart kan de begeerte naar geld ontvlammen, waardoor we afgetrokken worden van de Heer.

Een 2e voorbeeld vinden we in Gehazi. Zijn meester Elisa heeft niets van Naäman willen aannemen (2 Kon.4:16). Dat heeft Elisa heel bewust niet willen doen. Kennelijk met de bedoeling om de Syrische generaal te leren dat de God van Israël barmhartigheid bewijst om niet.

God laat zich noch vooraf en ook niet achteraf betalen. En Gods profeet is niet als Bileam gevoelig voor rijke beloning.

Over hem staat geschreven in 2 Petrus 2:14 en 15.

Deze heldere les maakt Gehazi ongedaan door toch beloning van Naäman te gaan vragen.

Hoe vol lering zijn de woorden van Elisa in 2 Koningen 5:26: *Was het tijd om dat zilver aan te nemen en gewaden aan te nemen*

Deze woorden geven aan waar het hart van Gehazi naar uitging. Ze laten tevens zien, dat God zijn dienstknechten best alles aan bezit kan geven, maar dan op zijn tijd. Die tijd was er niet in de dagen van verval waarin Elisa leefde.

Voor ons ligt er eenzelfde les in. Straks zullen we alles met Christus erven, maar nu is het voor een christen niet de tijd om ons hart er op te richten om rijkdommen in deze wereld te verwerven. Ons hart moet daarop niet gericht zijn.

We lezen verder in 1 Tim. 6:10a
Want geldzucht is een wortel van alle kwaad.

Niet het geld maar de geldzucht is de wortel van alle kwaad. De egoïstische hebzucht maakte van de mooie engel Lucifer de verschrikkelijke satan.

Over hem staan geschreven in Ezechiël 28:15/16

15 Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd, totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd.

16 Door de overvloed van uw handel vulde men uw midden met geweld, en ging u zondigen. Daarom verbande Ik u van de berg van God, en deed Ik u verdwijnen, beschermende cherub, uit het midden van de vurige stenen..

10 Want geldzucht is een wortel van alle kwaad. Door daarnaar te verlangen, zijn sommigen afgedwaald van het geloof, en hebben zich met vele smarten doorstoken.

En nu de heerlijke aansporing voor ons christenen in de verzen 11 en 12:

11 U echter, o mens die God toebehoort (SV: Gij, o mens Gods), ontvlucht deze dingen. Jaag daarentegen gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid na.

Ontvlucht de hebzucht en ontvlucht de geldzucht. Jaag naar de vrucht van de Geest. Jaag naar liefde, jaag naar zachtmoedigheid, jaag naar geduld enz. Dat zijn blijvende zaken en daarmee verzamelen we een schat in de hemel, zei Jezus.

12a Strijd de goede strijd van het geloof. Grijp naar het eeuwige leven, waartoe u ook geroepen bent.,

Grijp in het dagelijks leven deze deugden, deze vruchten van de Geest. Ze bevatten eeuwig leven! Dat nemen we mee in onze geest.

Zoek eerst Gods koninkrijk en zijn gerechtigheid. Het is van belang om aardse zaken ondergeschikt te maken en hemelse zaken voorrang te geven.

En als men nu wel rijk is, wat zegt de bijbel daar over. Dat staat in de verzen 17 t/m 19

17 Beveel de rijken in deze tegenwoordige wereld dat zij niet hoogmoedig zijn, en hun hoop niet gevestigd houden op de onzekerheid van de rijkdom, maar op de levende God, Die ons alle dingen in rijke mate verschaft om ervan te genieten;

In deze tijd van welvaart geeft God ons alles rijkkelijk ten gebruike. Dat zijn mooie ware woorden:

God geeft ons alles rijkkelijk ten gebruike.
En hoe zullen wij daarmee omgaan??

18 ook om goed te doen, rijk te zijn in goede werken, vrijgevig te zijn en bereid om samen te delen.

Hier wordt weer rijkdom voor je ziel opgenoemd:

- Goed doen.
- Vrijgevig zijn.
- Mededeelzaam zijn.

En het resultaat daarvan wordt in vers 19 genoemd:

19 Zo verzamelen zij voor zichzelf een schat: een goed fundament voor de toekomst, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen.

Dat is een goed fundament voor het ware leven. Had de rijke boer - uit de gelijkenis van Jezus - dat aan zijn rijkdom toegevoegd, dan was het anders afgelopen:

- Goed doen; vrijgevig en mededeelzaam zijn.

We laten de woorden van Paulus in vers 11 en 12a nog één keer goed op ons in werken:

11 U echter, o mens die God toebehoort, ontvlucht deze dingen. Jaag daarentegen gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid na.

12 Strijd de goede strijd van het geloof. Grijp naar het eeuwige leven, waartoe u ook geroepen bent.

Dat is de roeping van "een mens Gods" een wedergeboren christen, iemand die uit God geboren is. Als hij sterft, heeft hij of zij schatten in de hemel verzameld. Amen.-